

محل اداره
مجلس شورای ملی
شماره تلفن : ۳۸۸۹۶ و ۳۸۸۹۰ و ۳۸۸۹۴ و ۳۰۴۴۸
روزنامه یومیه

بهای نشر
نمناور : (مذاکرات محسین) سالانه ۲۰۰ ریال
نمست دوم : (آکرها) ۶۰۰
شماره کامل ۸۰۰

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل : کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۱۹۰۴

شنبه ۶ شهریور ماه ۱۳۳۰

سال هفتم

شماره مسلسل ۱۸۲

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۸۲

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز چهارشنبه ۳۰ مرداد

ماه ۱۳۳۰

فهرست مطالب :

- ۱ - گزارش آقای نخست وزیر راجع ب جریان امور نفت و تقاضای رأی اعتماد و ابراز رأی اعتماد مجلس بدولت ایشان .
- ۲ - تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ۱۰ دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

(۱) - گزارش آقای نخست وزیر راجع ب جریان امور نفت و تقاضای رأی اعتماد و ابراز رأی اعتماد مجلس بدولت ایشان

رئیس - بطوری که خاطر آقایان مستعضر است جلسه امروز بنا بر تقاضای جناب آقای نخست وزیر تشکیل شده و گزارشی دارند که بعرض مجلس خواهد رسانید . جناب آقای نخست وزیر بفرمائید .
نخست وزیر (آقای دکتر مصدق) -
در جلسه ۱۲ مرداد مجلس سنا و ۱۴ مرداد مجلس شورای ملی جریان مذاکرات و مکاتباتی که پس از ورود جناب اول هرین نماینده مخصوص حضرت رئیس سنا و دو کشور های متعدد آمریکا منتهی بآئین هیئت نمایندگی دولت انگلستان بو کالت

از طرف هرکس سابق نفت انگلیس و ایران و شناسائی اصل ملی شدن صنعت نفت بر طبق تعریف قانون ایران گردید بطور مشروح بعرض نمایندگان محترم مجلسین رسید .

اینک لازم میدانم جریان مذاکراتی را که از آن تاریخ تا کنون بسا هیئت نمایندگی انگلستان صورت گرفته بعرض آقایان نمایندگان محترم برسانم ؛ بطوری که آقایان استحضار دارند هیئت نمایندگی انگلستان بریاست جناب استو کس مهرداد سلطنتی در تاریخ ۱۲ مرداد وارد تهران شدند .

از طرف دولت ایران برای مذاکره با هیئت مزبور هیئت نمایندگی بشرح ذیل

معین گردید :

۱ - از طرف دولت آقای وارسته وزیر دارائی بسمت ریاست و آقای دکتر کریم سنجابی وزیر فرهنگ عضو هیئت .

۲ - بدخواست دولت و از طرف هیئت مختلط آقایان دکتر متین دفتری و دکتر شفق نمایندگان سنا و اللهیار صالح و دکتر شایگان نمایندگان مجلس شورای ملی بعنوان عضو هیئت نمایندگی انتخاب گردیدند .

۳ - آقای مهندس حسینی عضو مشاور هیئت .

در اولین جلسه مذاکرات کدر تاریخ دوشنبه ۱۴ مرداد در قصر صابرقراغه تشکیل گردید پس از تبادل تعارفات متداوله آقای استو کس مهرداد سلطنتی توضیحاتی راجع بپیشانی مذاکرات اظهار داشته و اصول بیانات خود را بصورت بوداشتی به هیئت نمایندگی ایران تسلیم کردند کمتن آن بقرار ذیل است :

متن اظهارات رئیس نمایندگان دولت پادشاهی انگلستان بتاريخ ۱۶ اوت ۱۹۰۱

مهرداد سلطنتی بدو از دولت ایران نسبت بحسن استقبال و پذیرائی صمیمانه ای که در موقع ورود هیئت نمایندگی بتهران از ایشان و سایر اعضاء هیئت شده بود تشکر نموده و این را بمثابة نشانه خوبی از بهبودی حاصله در مناسبات بین دو کشور تلقی نمود .

سپس اظهار داشت که دولت متبویه او کمال اشتیاق را بدیدن چنین معبط مناسبی داشته و امیدوار است که این امر

مقدمه یکدوره طولانی دوستی و همکاری بین دو کشور بوده باشد . چه نیکو گفته شده است که دو دوست قدر دوستی را پس از اینکه مدتی بر اثر نزاع جزئی قطع رابطه نمودند بهتر شناخته و بر استحکام روابطشان افزوده میگردد .

مستراسنو کس سپس وارد جهات و دلایل آئین هیئت نمایندگی انگلستان بایران گردید و چنین گفت :

غرض ما از آئین بایران افتتاح باب مذاکرات بو کالت از طرف شرکت نفت طبق فرمولی که بوسیله آقای هرین بو کالت از طرف دولت شاهنشاهی ایران تسلیم دولت پادشاهی انگلستان گردیده میباشد بطوریکه دولت پادشاهی انگلستان از این فرمول استنباط کرده است اصل ملی شدن صنعت نفت را در ایران طبق قانون مورخ بیستم مارس ۱۹۰۱ برسمیت میشناسد که مفاد آن بشرح ذیل است .

کلیه عملیات اکتشافی و استخراج و بهره برداری از منابع نفت ایران بایستی تحت اختیار دولت شاهنشاهی ایران بوده باشد .

هیئت نمایندگی که بریاست او بایران آمده است در نظر دارد این قانونرا وسیله ای برای بحث و مذاکره با آنجائی که مربوط بمنافع بریتانیا میباشد قرار بدهد . منافع منسکور خیلی وسیع و پر دامنه میباشد منجمله تعداد چهل هزار نفر دارندگان سهام تحت تأثیر این قانون جدید قرار میگیرند و دولت پادشاهی انگلستان نیز مصمم است که در حفظ منافع خود بکوشد .

مهرداد سلطنتی اطمینان دارد که اصولا

همای - گرگانی - سنندجی - هربشپانی
 دکتر هلوی - حسن مکرم - آپکار - منصف
 شادلو - نورالدین امامی - رفیع - جواد
 هامری - دکتر طاهری - دکتر کیان
 پرومند - معین زاده - معذل - ارباب
 گیو - کور اوفلی - محمد هراتی - دمقان
 مرتضی حکمت - دکتر برال - شهاب
 خسروانی - ناصر ذوالفقاری - صدرزاده
 (پس از شمارش آراء نتیجه
 بشرح زیر اعلام شد)
 ورقه سفید موافق ۷۲ برگ
 اوراق سفید بی اسم علامت امتناع
 ۸ برگ .
 رئیس - از ۸۱ نفر همه حضار با
 ۷۲ رأی اظهار اعتماد نسبت بدولت آقای
 دکتر مصدق کرده اند .
 اسامی موافقین - آقایان : ناصر
 ذوالفقاری - سالار بهزادی - فضفیری -
 ابریشم کار - موسوی - ابتهاج (با قید
 این جمله : رأی اعتماد بنده منحصر امر بوط
 بشخص آقای دکتر مصدق و نفت است)

نبوی - اعظم زنگنه - گنج - دکتر
 مظفری - وهاب زاده - بوداغان - پناهی
 کشاورز صدر - حکیمی - پالیزی - دکتر
 نبوی - دکتر بقائی - دکتر کاسمی -
 دکتر هدایتی - دکتر طباطبائی - محمودی -
 مهدی ارباب - دکتر شایگان - اسلامی
 آصف - کهد - ظفری - ملک مدنی -
 افشار صادقی - حسن اکبر - نریبان -
 صالح - کوراقلی - گیو - نورالدین
 امامی - پرومند - صاحب جمع - بهبهانی
 معین زاده - موقر - نصرانیان - فرهودی
 شهاب خسروانی - بزرگ نیا - دکتر هلوی
 آپکار - معذل - دکتر برال - دهقان -
 دکتر جلالی - آشتیانی زاده - قبادیان
 دکتر طاهری - جواد مسعودی - دکتر
 مصباح زاده - دکتر حکبان - محمد علی
 مسعودی - رفیع - گنابادی - تقه الاسلامی
 هامری - هربشپانی - حائری زاده
 گرگانی - شادلو - مرتضی حکمت -
 منصف - هراتی - قرشی - صدر زاده
 مکرم .

رئیس - آقای نخست وزیر .
 نخست وزیر - قبلاً لازم است که
 بعرض آقایان معترم برسانم که این دولت
 هر کاری کرده بمسئولیت مشترک بوده
 (صحیح است) آقایان وزراء از روزی
 که در این دولت وارد شده اند در هیچ
 زمینه ای از انجام وظیفه خودداری نکرده اند
 همه با یک روح مسیبت و با نهایت دقت
 آنچه را که وظیفه خودشان بوده است انجام
 داده اند بنا براین بعضی تذکراتی که در
 اینجا شد مورد نداشت زیرا اگر آقایان
 حقیقتاً به آقایان وزراء رأی نمیدادند مثل
 این بود که بخود دولت رأی نمیدادند زیرا
 ما مسئولیت مشترک داریم و هر کاری که
 بنده میکنم با مسئولیت مشترک است و
 اگر بعضی چیزها واقع شده باشد که
 برخلاف انتظار آقایان باشد و واقعاً بنا
 حق هم شده باشد ممکن است که بخود
 من تذکر بدهند و من رفع چیزهایی که
 شده است میکنم در خانه از این حسن

ظنی که از طرف آقایان نمایندگان بدولت
 شد باز عرض میکنم بدولت ابراز فرمودند
 بی نهایت تشکر میکنم و امیدوارم که
 این رأی را مادر مصالح ملت و مملکت
 بکار ببریم و کاری نکنیم که مردم این
 مملکت برخلاف این دولت بشوند و عملیات
 دولت را در مصالح خود نبینند
 (۲ - تعیین موقع جلسه بعد -
 ختم جلسه)
 رئیس - اگر آقایان موافقتند روز
 پنجشنبه را که فردا باشد و برای - سئوالات
 معین کرده ایم جلسه باشد آقایان وزراء
 هم حاضر بشوند و سئوالات مطرح بشود
 عده ای از نمایندگان - روز
 یکشنبه باشد .
 رئیس - بنا براین جلسه آینده روز
 یکشنبه خواهد بود .
 (مجلس يك ساعت و ده دقیقه بعد از
 ظهر ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی -
 رضا حکمت